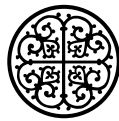

МИСИЈА БИБЛИОТЕКЕ
У ОБРАЗОВАЊУ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ“
КРАЉЕВО

2024.

МИСИЈА БИБЛИОТЕКЕ У ОБРАЗОВАЊУ

Зборник радова

Уредник
КАТАРИНА ЈАБЛАНОВИЋ

ЖИЧКИ САБОР БИБЛИОТЕКАРА 2024

Краљево 7, 8. и 9. октобар 2024.

Организатор
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ КРАЉЕВО

Програмски одбор
ДОБРИЛА БЕГЕНИШИЋ
ГОРАН ТРАИЛОВИЋ
КАТАРИНА ЈАБЛАНОВИЋ

УЛОГА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ДР ДУШАН РАДИЋ“ (ВРЊАЧКА БАЊА) У ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ

САЖЕТАК | Развој човекове личности условљен је стицањем нових сазнања. У процесу образовања и интелектуалног развоја неопходно је учење и читање књига. Захваљујући обављању библиотечно-информационе делатности, човек стиче неопходна знања и оспособљава се за могућност формирања својих ставова, понашања и критичког мишљења, у циљу стварања услова за бољи и квалитетнији живот.

Народна библиотека „Др Душан Радић“ у Врњачкој Бањи, разменом знања, идеја и информација подстиче развој грађанског друштва, интелектуалних слобода и даје допринос у преношењу знања за будуће генерације.

КЉУЧНЕ РЕЧИ | образовање, учење, информациона писменост, Народна библиотека „Др Душан Радић“, Врњачка Бања

УВОД

Развој човекове личности условљен је непрестаним стицањем знања. Да би тај сазнајни процес био остварљив, неопходне су књиге.

На почетку средњег века када латински постаје језик цркве и учених људи, свештенство – једино писмено становништво средњовековне Европе, интересовало се само за теолошке и филозофске теме. Тако је и писменост, као привилегија црквених лица, главних носилаца књижевне делатности, била под контролом цркве.¹

¹ Сидни Пеинтер, *Историја средњега века* (Београд: Слио; Бања Лука: Глас српски, 1997), 511.

Већ крајем 12. века у Европи се појављују почеци лаичке писмености. Све је више људи који умеју да читају и пишу, а да нису представници цркве.

На популарност књига утицало је и интересовање племства. „Роман Тристан и Изолда“, „Приче о краљу Артуру“, књиге о Карлу Великом... читане су широм Европе. Све ово указује да је читалачка публика постојала у Европи много пре 1450. године, када је Јохан Гутенберг отпочео штампање књига покретним слогом.²

Ипак, прихватањем и ширењем технике штампе увећавао се број људи који су желели да читају.

Настале у циљу прикупљања и организовања забележеног знања, библиотеке својом делатношћу настоје да обезбеде неопходне услове за усавршавање и индивидуални развој грађана.

Међународна федерација библиотечких удружења и институција – ИФЛА,³ заступајући интересе библиотечко-информационе професије у својим бројним објавама указује на значај јавних библиотека у омогућавању корисницима свих старосних група при проналажењу грађе и информација које одговарају њиховим потребама.

Потрага за неопходним сазнањима одвија се уз помоћ читања. Захваљујући овој интелектуалној вештини, том сложенем психолошком и неурофизиолошком поступку који се разликује од особе до особе, формирају се животни ставови, размишљања, закључци... Уз помоћ читања развијају се концентрација, пажња, памћење, побољшава комуникација, подстиче креативност и развија емпатија и хуманост.⁴

Главни задатак јавне библиотеке у процесу образовања односио би се на формирање и подржавање вештине читања и писања. Брзи развој технологија и потреба да грађани буду активни чланови друштва условљавају и информациону писменост. Иако је по дефиницији „скуп вештина потребних за проналажење, анализу и коришћење информација, ради постизања личних, друштвених, професионалних и образовних циљева“,⁵ информациона писменост би у ствари означавала учење које се одвија током целог живота.

Чувајући културну баштину која се преноси са генерације на генерацију, библиотеке у образовном и научном процесу обogaћују наше знање о људском

² *Оксфордска историја средњевековне Европе* (Београд: Clio; Бања Лука: Глас српски, 1998), 315, 322.

³ IFLA (International Federation of Library Associations) основана је на конгресу у Единбургу, 30. септембра 1927. године.

⁴ *Leksikon savremene kulture* (Београд: PlatoBooks, 2008), 93-94.

⁵ *Information literacy competency standards for higher education* (Chicago: Association of College & Research libraries, 2000), 2.

друштву, помажу бољем разумевању прошлости, али и формирању критичког мишљења потребног за доношење животних одлука.

ОБРАЗОВНА УЛОГА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „ДР ДУШАН РАДИЋ”

На територији општине Врњачка Бања, у циљу пружања културних, информационих, научних и образовних података, библиотечко-информациону делатност обавља Народна библиотека „Др Душан Радић”.

За 25.181 становника, на територији општине Врњачка Бања, по попису из 2022. године,⁶ библиотека настоји да обезбеди континуирани приступ учењу ради стицања знања, за све припаднике друштва, без обзира на пол, верску припадност, образовање, расу и старост.

Концепт доживотног учења заснован је на Меморандуму о трајном учењу (Memorandum on Lifelong Learning) усвојеном на Савету Европе 30. октобра 2000. године, у Бриселу. Увиђајући да формално образовање које се одвија у официјелним образовним институцијама (од основне школе до докторских студија на факултетима) у условима сталних промена у технолошком, социолошком, културном и економском окружењу не може задовољити потребе за новим знањима и вештинама, Меморандум указује на неопходност учења током читавог живота и „омогућавање сваком појединцу, без обзира на животно доба и ниво образовања, лични развој и усвајање нових сазнања неопходних за активно учешће у друштву”.⁷

Убрзан научно-технолошки развој и нове технологије утичу на промене процеса рада и условљавају потребу да сви грађани (и запослени и они који су у потрази за послом) пролазе кроз перманентан процес стицања нових вештина.

Да би обезбедила услове да сваки заинтересовани корисник може побољшати и допунити своја знања и способности, Народна библиотека „Др Душан Радић” настоји да омогући слободан приступ библиотечко-информационој грађи, неопходној за учење у свим животним периодима.

У складу са препорукама ИФЛЕ за јавне библиотеке „да сви извори треба да одражавају савремена кретања и еволуцију друштва, као и сећања на прошле

⁶ *Стратегија развоја општине Врњачка Бања 2023-2030* (Врњачка Бања: Општина Врњачка Бања, 2023), 232.

⁷ Memorandum on Lifelong Learning. Commission of the European Communities, Brussels, 30. 10. 2000, pristupljeno 10. 6. 2024, <http://www.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ac11047>.

људске подухвате и напоре духа,⁸ и у фонду библиотеке „Др Душан Радић“ налази се најзначајнија литература из свих области науке и уметности.

Основу библиотечно-информационог система у Републици Србији, по закону о библиотечно-информационој делатности чини систем узајамне каталогизације у којем библиотеке кооперативно обављају функције прикупљања и обраде библиотечке грађе и извора.⁹

Настао 2003. године, Систем узајамне каталогизације COBISS.SR¹⁰ чине све библиотеке које својим фондовима и локалним електронским каталозима учествују у изградњи Виртуелне библиотеке Србије. И Народна библиотека „Др Душан Радић“ од 2010. године чланица је система узајамне каталогизације.¹¹ Целокупан фонд од 55.000 монографских публикација обрађен је по важећим каталожким правилима и видљив је и у електронском каталогу – платформа COBISS/3. Од 2016. године библиотека је и у сегменту аутоматизоване позајмице.¹²

Масовност библиотека допринела је демократичности читања. Временом, задатак библиотеке био би не само да кориснику пружи информацију за коју је заинтересован, већ и да га научи како да претражује, критички процењује и користи доступне, пронађене податке.¹³

Веб-апликација COBISS/OPAC (Online Public Access Catalog) омогућује кориснику преко интернета, јавни приступ библиографско-каталожкој бази података у систему COBISS и могућност претраживања фонда према аутору, наслову, кључној речи.

Детаљније биографске податке о ствараоцима (аутори, рецензенти, дизајнери) доступни су преко базе CONOR (приступ нормативној контроли).

⁸ *IFLA/UNESCO смернице за развој јавних библиотека* (Београд: Народна библиотека Србије: Библиотека града Београда, 2005), 41.

⁹ „Закон о библиотечно информационој делатности“, *Сл. гласник РС*, бр. 52/2021 и 78/2021, приступљено 20. 6. 2024, <https://www.paragraf.rs/propisi /zakon-o-bibliotecko-informacionoj-delatnosti.html>.

¹⁰ Настао иницијативом Народне библиотеке Србије (Београд), Библиотеке Матице српске (Нови Сад), Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ (Београд) и Југословенског библиографског института (Београд) 2003. године, Систем узајамне каталогизације функционише на COBISS платформи коју су развили стручњаци из Института информацијских знаности у Марибору.

¹¹ *Sporazum Nacionalnog COBISS centra (Virtuelna biblioteka Srbije) i Narodne biblioteke „Dr Dušan Radić“*, Vrnjačka Banja, 10. мај 2010. г.

¹² *Zapisnik o fondu NBVB, VBS-NBS*, 2016.

¹³ Александра Врањеш, Весна Степановић, „Мисија библиотеке“, *Међај* бр. 60/61 (2006): 145.

Чињеница да је фонд библиотеке „Др Душан Радић“ у електронском каталогу кооперативног система COBISS, а самим тим видљив и у веб-апликацији COBISS/OPAC, омогућује кориснику убрзан долазак до информација не само из локалне базе података, већ из целокупног COBISS каталога. У оквиру библиографског записа налазе се и подаци о броју примерака наслова које библиотека поседује, као и њихова смештајна локација.

Постојање базе података интернет линкова електронских публикација ELINKS.SR¹⁴ у оквиру отвореног приступа е-изворима са записима (Web COBISS.SR) омогућује корисницима ишчитавање монографија и у електронском облику.

Чињеница да се у оквиру библиографског записа у централном електронском каталогу појављују и DOI (Digital object identifier) бројеви и веб-адреса за стручне, прегледне или оригиналне научне радове, омогућује корисницима приликом претраге, долазак до директног линка са метаподацима и комплетним текстовима радова из природних и друштвених наука.¹⁵

Видљиви преко отвореног приступа, научни радови у DOI бази сервиса Cross Ref, сваком заинтересованом кориснику омогућују бржи и ефикаснији истраживачки процес.

Узимајући у обзир различите потребе образовних и културних нивоа корисника, библиотека „Др Душан Радић“ у свом фонду има и белетристику и литературу за децу и младе. Праћење судбина, емоција, сагледавање описаних догађаја и ситуација занимљиви су туристима који и на одмору желе читањем да упознају искуства других. Интересовање за биографије, аутобиографије, мемоарску литературу, белетристику или популарну психологију,¹⁶ условљено је жељом да се сопствено, реално искуство допуни и тако, још боље сагледа нека животна ситуација.

У складу са IFLA/UNESCO смерницама за развој услуга јавних библиотека и чињенице да се Фестивал филмског сценарија одржава у Врњачкој Бањи још од 1977. године, у циљу „омогућивања приступа културном изражавању које се остварује кроз све сценске уметности“¹⁷ од 2020. године у Народној библиотеци „Др Душан Радић“ постоји и Кућа сценарија. Као посебно

¹⁴ <https://plus.cobiss.net/cobiss/sr/sr/elinks?mode=advanced>, приступљено 20. 6. 2024.

¹⁵ Open Access, приступљено 2. 6. 2024, <https://doiserbia.nb.rs>.

¹⁶ *COBISS-Statistike: Spisak najčešće pozajmljene građe u bibliotekama*, акроним NBVB, приступљено 21. 9. 2023, <https://plus.cobiss.net/most-read-web/rest/v1/sr/sr/books/search-public/?libAcronym=NBVB&libType=4&materialTypes=7&maxResult=100&periodFrom=202307&periodTo=202308&pubType=1&targetGroups=5>.

¹⁷ IFLA/UNESCO, Смернице за јавне библиотеке, 35.

организовано одељење, са више од двеста сценарија, фестивалских билтена и фото-документације, али и збирке монографија и периодике из историје филма и филмске критике, Кућа сценарија подстиче интересовање за филм и филмске ствараоце.

Да би јавност била обавештена о расположивости фонда, библиотеке раде на промоцијама својих збирки. Важно средство за представљање јавности свакодневног рада, библиотечких колекција и фондова, био би интернет.¹⁸

Серијалом интервјуа под називом „Филм и књижевност“, доступним на веб-сајту библиотеке,¹⁹ о значају који филм има претварајући књигу у покретне слике, говоре наши угледни писци, филмски критичари и историчари књижевности.

Занимљиви разговори доприносе бољем разумевању уметности, развоју филмске писмености и повећавају број заинтересованих корисника који желе да посете библиотеку.

С обзиром да Врњачку Бању током сезоне посећује велики број туриста, (туристички промет: 21.646 у јулу²⁰ и 25.672 посетилаца у августу 2023. године),²¹ Народна библиотека „Др Душан Радић“ настоји да разноврсним програмима корисницима омогући упознавање са различитим садржајима.

У циљу популаризације читања и представљања најзначајнијих дела и писаца, библиотека организује књижевне вечери. Као јавни простор за окупљање грађана, библиотека тако, даје допринос при обликовању културног идентитета заједнице.

Одржавање представљања издавачке делатности других библиотека подстичу везе са другим установама културе и приближавају мештанима и гостима Врњачке Бање нова сазнања и омогућују боље разумевање научних достигнућа.

Још од друге половине 20. века старије становништво постаје доминантна карактеристика демографског развоја наше земље. У циљу промоције међугенерациске солидарности од 2017. године²² у библиотеци „Др Душан Радић“

¹⁸ Јасмина Нинков, *Нова библиотека: иновативна улога библиотеке* (Љиг: Интернет клуб; Сомбор: Педагошки факултет, 2023), 14.

¹⁹ <http://www.vrnjackabiblioteka.org.rs/aktuelno/riznica/razgovori-u-kuci-scenarija>, приступљено 21. 6. 2024.

²⁰ Туристички промет јул 2023: саопштење бр. 217, приступљено 23. 6. 2024, <http://www.publikacije.stat.gov.rs/G2023/Pdf/G20231217.pdf>

²¹ Туристички промет август 2023: саопштење бр. 251, приступљено 23. 6. 2024, <http://www.publikacije.stat.gov.rs/G2023/Pdf/G20231251.pdf>

²² <http://www.amity-yu.org/2017/06/27/dobitnici-draganove-nagrade-2017-na-trodnevnom-izletu-u-vrnjackoj-banji>, приступљено 18. 6. 2024.

организује се представљање награђених и похваљених радова путописних записа старијих особа, пристиглих поводом расписаног конкурса за „Драганову награду”.²³

Удружење Amity из Београда уз подршку Повереника за заштиту равноправности, сваке године расписује конкурс за „Драганову награду” настојећи да допринесе промоцији активног старења и развоја инклузивног друштва.

На тај начин библиотека даје допринос повезаности културе и друштвеном укључивању старијих особа, омогућајући приступ култури у свим животним добрима.²⁴

Постојањем публикација на страним језицима (руски, француски, енглески, немачки) у фонду, библиотека „Др Душан Радић” обезбеђује грађу представницима различитих култура заступљеним у заједници, пружајући подршку и њиховој културној традицији.

Штампањем публикација у оквиру издавачке делатности „библиотека у одређеној мери излази из сфере простора услуживања и заузима место у области интелектуалне или духовне производње”.²⁵

Систематизовани подаци о прошлости Врњачке Бање у монографијама Огњана Топаловића, у издању библиотеке „Др Душан Радић”: „Стари бањски лекари” (1996), „Генерал Белимарковић” (1998), „Војвода Луне” (2002) незаобилазан су извор за сва будућа истраживања.

Интервјуи са познатим личностима Бошка Руђинчанина у „Дневнику бањских разговора” (2007), дајући запажања и размишљања уметника и књижевника који су боравили у Врњачкој Бањи крајем 20. века, представљају историјски извор првог реда, значајног за сваког истраживача друштвене и културне историје Србије.

ЗАВИЧАЈНИ ФОНД БИБЛИОТЕКЕ - ОСНОВ ЗА ИНФОРМАЦИОНИ РАЗВОЈ ОПШТИНЕ

Завичајни фонд сваке библиотеке представља базу података о настанку и развоју територијалне јединице, догађајима и личностима које су обележиле време у којем су живеле.

Као дугорочни документ од највишег значаја за општину Врњачка Бања,

²³ <http://www.amity-yu.org/2024/06/12/obelezen-jubilej-povodom-10-godina-draganove-nagrade>, приступљено 18. 6. 2024.

²⁴ *Agenda 21 za kulturu*, <http://www.agenda21culture.net>, приступљено 20. 6. 2024.

²⁵ Željko Vučković, „Kliktanje i mišljenje: kultura knjige i čitanja u eri interneta”, *Pedagogija* br. 2 (2012): 165.

План развоја поред прегледа постојећег стања даје и опис приоритетних циљева који се желе постићи.

Коришћење завичајне грађе и пружање валидних информација о свим сегментима привредног, друштвеног, политичког и јавног живота, неопходност је при планирању развоја једног места.

Систематски сакупљена, сређена и обрађена библиотечка грађа која се својим садржајем односи на завичај, тј. на одређену географску, историјску, политичку, културну и економску средину,²⁶ драгоцен је извор података и основ за развој информационе делатности општине.

Инсистирање на изменама у начину извођења наставе подразумева развијање нових метода и облика рада, уместо традиционалног наставног стила.

Осмишљавајући занимљиву тему у договору са професорима и у складу са њиховим планом рада, библиотека организује тематска предавања и трибине едукативног карактера, упознавајући ученике на занимљив начин,²⁷ презентацијом и коришћењем некњижне грађе, са најважнијим догађајима из прошлости Врњачке Бање, али и опште и националне историје.²⁸

На тај начин библиотека остварује и културно-просветну мисију, пружајући ученицима комплетну и тачну информацију о одређеним завичајним темама, локалној традицији и науци, уопште.²⁹

Изложбе (ретроспективне и тематске) поводом јубилеја личности или догађаја, доприносе бољем упознавању јавности са завичајним фондом, приказују историјске прилике и повећавају свест о значају културног наслеђа.

Значајан сегмент издавачке делатности сваке библиотеке биле би и монографске публикације о историјском развоју места.

У издавачкој делатности Народне библиотеке „Др Душан Радић“ учествује и завичајно одељење.³⁰ Након систематских истраживања и прикупљања података,

²⁶ Десанка Стаматовић, „Завичајни фондови данас“, у *Сћање и њерсјекшиве развоја завичајних фондова* (Чачак: Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2004), 13.

²⁷ Ратно страдање у Другом светском рату, *Врњачке новине*, бр. 201 (2024).

²⁸ <https://vrnjackenovine.net/vrnjacke/2024/04/ratno-stradanje-na-tlu-jugoslavije-u-drugom-svetском-ratu/>, приступљено 20. 5. 2024; <https://www.vrnjackabiblioteka.prg.rs/aktuelno/info/najava-dogadjaja/1734-predavanje-ratno-stradanje>, приступљено 20. 5. 2024.

²⁹ <https://www.vrnjackabiblioteka.prg.rs/aktuelno/info/najava-dogadjaja/528-dan-evrope>, приступљено 20. 5. 2024.

³⁰ Марија Петковић, *Врњчани у конценџрационом лојору Бањица (1941-1944)* (Врњачка Бања: НБ „Др Душан Радић“, 2015); Марија Петковић, *Поздрав из Врњачке Бање* (Врњачка Бања: НБ „Др Душан Радић“, 2020).

објављивањем монографије корисник библиотечких услуга биће у прилици да добије нова сазнања о историјском развоју Врњачке Бање.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА - САВРЕМЕНИ ОБРАЗОВНИ ПРОЦЕС

У данашњем информатичком друштву јако је важно омогућити отворен приступ културној и научној баштини коју библиотека поседује.

На сајту библиотеке „Др Душан Радић“ (www.vrnjackabiblioteka.org.rs) осим информисаности о одржавању планираних догађања, видљива је и дигитализована грађа.

Летњиковац генерала Јована Белимарковића, намесника малолетног краља Александра Обреновића, грађен је од 1888. до 1894. године по узору на северноиталијанске дворце, по идејном решењу његовог сестрића, грађевинског инжењера Павла Денића, по пројекту инжењера Франца Винтера.³¹

Дигитализација писама генерала Јована Белимарковића, упућених Павлу Денићу у периоду од 1880. до 1889. године, значајна је за добијање нових података о Белимарковићевом боравку у бањи у Врњцима и времену изградње летњиковца.

Дигиталне копије писама постављене су на веб-сајт библиотеке³² са израђеним каталожким описом у систему COBISS.SR. Видљивост података дигиталног објекта у оквиру нормативног записа и уношење линка у каталожки опис записа у електронском каталогу библиотеке,³³ омогућује заинтересованим корисницима лакши приступ при претраживању дигитализоване грађе.

Чињеница да су писма дигитализацијом пребачена у трајан облик, написана ћирилицом, у отвореном приступу на интернету, указује и на допринос који библиотека има у очувању националне баштине.

У дигиталној колекцији Фестивала филмског сценарија представљена је целокупна збирка сценарија који су учествовали у такмичарском програму од 1977. године до данас.³⁴

Осим сценарија извршена је и дигитализација плаката, позивница, прес клипинга - свих аспеката Фестивала.³⁵

³¹ Јелена Боровић Димић, *Једна кућа - једна ѝрича : традицијско наслеђе Врњачке Бање* (Врњачка Бања: Културни центар, 2014), 56.

³² <https://www.vrnjackabiblioteka-org.rs/aktuelno/riznica/digitalna-biblioteka>, приступљено 3. 6. 2024.

³³ <https://plus.cobiss.net/cobiss/sr/sr/bib/1024024507>, приступљено 3. 6. 2024.

³⁴ <https://www.vrnjackabiblioteka-org.rs/aktuelno/riznica/kuca-scenarija>, приступљено 21. 6. 2024.

³⁵ Кућа сценарија (Врњачка Бања: Народна библиотека „Др Душан Радић“, 2021), [3].

Фанзини – аматерска, нискотиражна и некомерцијална новина, појављују се са популарношћу новоталасне и панк музике. Дигитализовани фанзини доступни на веб-адреси сајта библиотеке³⁶ омогућују заинтересованим корисницима да уз помоћ интервјуа, извештаја са концерата и рецензија објављених албума, сазнају нешто више о музичкој сцени у Србији деведесетих година 20. века.

Користећи нове технологије библиотека представља своју грађу и садржаје, омогућујући тако виртуелним посетиоцима демократичност знања, учење на даљину и савремени образовни процес.

ЗАКЉУЧАК

Народна (јавна) библиотека је установа културе која треба свим грађанима да обезбеди приступ и коришћење различитих извора и информација и тако омогући њихове образовне, научне, информационе и рекреативне потребе.

Да би подстакла интересовање корисника за концепт доживотног учења, библиотека „Др Душан Радић” у свом фонду има публикације и за формално и за неформално учење.

Као информациони посредник библиотека помаже установама и појединцима да комуницирају, организују, изграђују и размењују податке који су од кључног значаја за њихов развој.³⁷

Као место за размену знања, идеја и информација Народна библиотека „Др Душан Радић” у Врњачкој Бањи, библиотечко-информационом делатношћу подстиче развој грађанског друштва, интелектуалних слобода и даје допринос у преношењу знања за будуће генерације.

³⁶ <https://www.vrnjackabiblioteka-org.rs/aktuelno/riznica/kuca-stripa-i-fanzina>, приступљено 22. 6. 2024.

³⁷ IFLA/UNESCO смернице, 53.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

1. *Agenda 21 za kulturu*. Pregledano 20. 6. 2024. <http://www.agenda21culture.net>.
2. Вранеш Александра, Степановић, Весна. „Мисија библиотеке”. *Међај бр.* 60/61 (2006): 145–150.
3. Vučković, Željko. „Kliktanje i mišljenje: kultura knjige i čitanja u eri interneta”. *Pedagogija* br. 2 (2012): 163–173.
4. Димић Боровић, Јелена. *Једна кућа – једна љубав: традиционално наслеђе Врњачке Бање*. Врњачка Бања: Културни центар, 2014.
5. Добитници Драганове награде на тродневном излету у Врњачкој Бањи. Pregledano 18. 6. 2024. <http://www.amity-yu.org/2017/06/27/dobitnici-draganove-nagrade-2017-na-trodnevnom-izletu-u-vrnjackoj-banji>.
6. *Information literacy competency standards for higher education*. Chicago: Association of College & Research libraries, 2000.
7. *IFLA/UNESCO смернице за развој јавних библиотека*. Београд: Народна библиотека Србије: Библиотека града Београда, 2005.
8. „Закон о библиотечко информационој делатности”. *Сл. гласник РС*, бр. 52/2021 и 78/2021. Pregledano 20. 6. 2024. <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-bibliotecko-informacionoj-delatnosti.html>.
9. *COBISS: Elektronski katalog*. Pregledano 3. 6. 2024. <https://plus.cobiss.net/cobiss/sr/sr/bib/1024024507>.
10. *COBISS: Elektronski katalog*. ELINKS. SR. Pregledano 20. 6. 2024. <https://plus.cobiss.net/cobiss/sr/sr/elinks?mode=advanced>.
11. *COBISS-Statistike: Spisak najčešće pozajmljene građe u bibliotekama*, akronim NBVB. Pregledano 21. 9. 2023. <https://plus.cobiss.net/most-read-web/rest/v1/sr/sr/books/search-public/?libAcronym=NBVB&libType=4&materialTypes=7&maxResult=100&periodFrom=202307&periodTo=202308&pubType=1&targetGroups=5>.
12. Кућа сценарија. Врњачка Бања: Народна библиотека „Др Душан Радић”, 2021.
13. *Leksikon savremene kulture*. Beograd: PlatoBooks, 2008.
14. *Memorandum on Lifelong Learning*. Commission of the European Communities, Brussels, 30. 10. 2000. Pregledano 10. 6. 2024. <http://www.eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ac11047>.
15. Народна библиотека „Др Душан Радић”. Најава догађаја. Pregledano 20. 5. 2024. <https://www.vrnjackabiblioteka.prg.rs/aktuelno/info/najava-dogadjaja/1734-predavanje-ratno-stradanje>.

16. Народна библиотека „Др Душан Радић“. Најава догађаја. Прегледано 20. 5. 2024. <https://www.vrnjackabiblioteka.prg.rs/aktuelno/info/najava-dogadjaja/528-dan-evrope>.
17. Народна библиотека „Др Душан Радић“. Дигитална библиотека. Прегледано 3. 6. 2024. <https://www.vrnjackabiblioteka-org.rs/aktuelno/riznica/digitalna-biblioteka>.
18. Народна библиотека „Др Душан Радић“. Кућа сценарија. Прегледано 21. 6. 2024. <https://www.vrnjackabiblioteka-org.rs/aktuelno/riznica/kuca-stripa-i-fanzina>.
19. Народна библиотека „Др Душан Радић“. Кућа стрипа и фанзина. Прегледано 22. 6. 2024. <https://www.vrnjackabiblioteka-org.rs/aktuelno/riznica/kuca-stripa-i-fanzina>.
20. Народна библиотека „Др Душан Радић“. Разговори у кући сценарија. Прегледано 21. 6. 2024. <http://www.vrnjackabiblioteka.org.rs/aktuelno/riznica/razgovori-u-kuci-scenarija>.
21. Нинков, Јасмина. *Нова библиоџека: иновативна улога библиоџека*. Љиг: Интернет клуб; Сомбор: Педагошки факултет, 2023.
22. Обележен јубилеј поводом десет година Драганове награде. Прегледано 18. 6. 2024. <http://www.amity-yu.org/2024/06/12/obezezen-jubilej-povodom-10-godina-draganove-nagrade>.
23. *Оксфордска историја средњевековне Европе*. Београд: Слио; Бања Лука: Глас српски, 1998.
24. *Open Access*, Прегледано 2.6. 2024, <https://doiserbia.nb.rs>.
25. Пеинтер, Сидни. *Историја средњег века. Београд*: Слио; Бања Лука: Глас српски, 1997.
26. „Ратно страдање на тлу Југославије у Другом светском рату“. *Врњачке новине*, бр. 201 (2024).
27. *Sporazum Nacionalnog COBISS centra (Virtuelna biblioteka Srbije) i Narodne biblioteke „Dr Dušan Radić“*, Vrnjačka Banja, 10. мај 2010. г.
28. Стаматовић, Десанка. „Завичајни фондови данас“. У: *Сћање и њерсијективне развоја завичајних фондова*, 11-23. Чачак: Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“, 2004.
29. Стратегија развоја општине Врњачка Бања 2023-2030. Врњачка Бања: Општина Врњачка Бања, 2023.
30. Туристички промет јул 2023: саопштење бр. 217. Прегледано 23. 6. 2024. <http://www.publikacije.stat.gov.rs/G2023/Pdf/G20231217.pdf>.
31. Туристички промет август 2023: саопштење бр. 251. Прегледано 23. 6. 2024. <http://www.publikacije.stat.gov.rs/G2023/Pdf/G20231251.pdf>

MARIJA PETKOVIĆ
meri.petkovic@gmail.com
Public Library "Dr Dušan Radić," Vrnjačka Banja

THE ROLE OF THE PUBLIC LIBRARY "DR DUSAN RADIC" (VRNJACKA BANJA)
IN EDUCATIONAL PROCESS

SUMMARY | The development of a man's personality is conditioned by acquiring new knowledge. In the process of education and intellectual development, it is necessary to study and read books.

Thanks to conducting library and information science activities, men obtain the necessary knowledge and enable themselves for the possibility to form their own attitudes, behavior, and critical thinking, with the aim of creating conditions for a better and high-quality life.

Through the exchange of knowledge, ideas, and information, the Public Library "Dr Dušan Radić" in Vrnjačka Banja encourages the development of civil society, and intellectual freedoms and makes its contribution to knowledge transfer for future generations.

KEY WORDS | education, learning, computer literacy, Public Library "Dr Dušan Radić" in Vrnjačka Banja

МАРИЯ ПЕТКОВИЧ

meri.petkovic@gmail.com

Народная библиотека имени др Душана Радича Врнячка Баня

РОЛЬ НАРОДНОЙ БИБЛИОТЕКИ ИМЕНИ ДР ДУШАНА РАДИЧА (ВРНЯЧКА БАНЯ) В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

РЕЗЮМЕ | Развитие личности человека обусловлено приобретением новых знаний. В процессе образования и интеллектуального развития необходимо обучение и чтение книг.

Благодаря осуществлению библиотечно-информационной деятельности человек приобретает необходимые знания и обучается умению формировать собственные взгляды, поведение и критическое мышление, чтобы создавать условия для все лучшего и лучшего качества жизни.

Обмениваясь знаниями, идеями и информацией, Народная библиотека имени др Душана Радича в Врнячкой Бане поощряет развитие гражданского общества, интеллектуальную свободу и способствует передаче знаний для будущих поколений.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА | образование, обучение, информационная грамотность, Народная библиотека имени др Душана Радича, г. Врнячка Баня